

PŘEDMLUVA

Právo životního prostředí jako samostatný obor o své uznání usilovat nemusí. Nejde jen a ani o teoretické základy této nepochybně mladé právní disciplíny, které samostatnost oboru potvrzují. Především to totiž jsou pragmatické důvody, životní význam vztahů, které předpisy o ochraně životního prostředí upravují, jež si vynucují na jednotlivých principech založenou koherenci jejich přijímání a interpretace.

Právě z těchto pragmatických důvodů plyne nutnost teoretických úvah o problémech jednotlivých předpisů systému práva životního prostředí, o jejich vzájemných vazbách a vztazích, o jejich hierarchickém uspořádání i o vztazích k předpisům vně vlastního systému. Navíc, na rozdíl od jiných právních odvětví, je právo životního prostředí pouze jedním z nástrojů environmentální politiky, i když nástrojem nejdůležitějším. Kromě toho dynamika ekologických výzev si vynucuje stále rozvíjení širších, filosoficko-teoretických základů nejen práva životního prostředí samotného, ale i jeho vztahů k environmentální politice v jejím celku. Přitom téměř pravidlem jde o problémy, které přesahují svým obsahem i do relací mezinárodních.

Sborník článků, odpovídajících svým obsahem zájmům a zaměření jednotlivých autorů, se dotýká prakticky všech dříve uvedených aspektů rozvíjející se právní disciplíny.

Zařazení příspěvků zahraničních autorů není náhodné jen v této souvislosti. Jde vesměs o odborníky, kteří již delší dobu spolupracují s katedrou práva životního prostředí Právnické fakulty. Do oborového právního myšlení, které se musí přizpůsobovat měnícím se politickým, ekonomickým i sociálním podmínkám svého působení, vnášejí při této spolupráci celou řadu plodných podnětů. Seznámit s nimi širší právnickou veřejnost je cestou ke sblížení i třibení názorů nejen v rámci oboru práva životního prostředí.

Bez ohledu na národní původ autorů článků a jejich zařazení ve sborníku, je tyto příspěvky možné zařadit do několika skupin.

Do první patří filosoficko-teoretické úvahy o právní odpovědnosti budoucím generacím (H. Ph. Visser't Hooft).

Druhou, nejvíce zastoupenou skupinu, tvoří domácí i cizí příspěvky, řešící problémy systému práva životního prostředí, otázky odpovědnosti a otázky úprav ochrany jednotlivých složek životního prostředí (J. Drobník, M. Damohorský, V. Stejskal, V. Mezřický, E. Brandt).

Následuje skupina příspěvků, zabývajících se různými prostředky environmentální politiky a vzájemnými vztahy mezi právem životního prostředí a environmentální politikou. Sem patří zejména práce o ochraně přírody (S. Mlčoch) a ekonomických nástrojích (M. Sobotka).

Dalšími tématy v téže souvislosti jsou tvorba kompetencí (B. Jones), kompetenční vztahy veřejné správy k orgánům trestního stíhání (M. Aalders), kolísání legislativních preferencí mezi veřejnoprávními zájmy a respektováním vlastnických práv (D. R. Christie) a konečně vztahy trhu a ochrany životního prostředí v rámci Evropského společenství (E. Kružíková).

Autoři nesetrvávají u pouhého popisu problémů, ale snaží se postihnout objektivně působící trendy dalšího vývoje otázky, kterou se zabývají, včetně způsobů jejího řešení.

Vzhledem k rychlým proměnám, jimiž celý právní systém v současnosti prochází a vzhledem k dynamice vývoje především práva životního prostředí samého, je tento sborník pokusem přispět k diskusi o nejnaléhavějších problémech právní oblasti jak jako legislativního, tak vědeckého právního oboru.

Václav Mezřický